

Globaalit ilmiöt vuonna 2018

Digiskenaario voimistuu vuonna 2017. Maailmaan puhuttivat mm. Talouden hyvä vire ja työttömyyden lasku, öljystä dataan & datajättien valta, Tekoälyn harppaukset ja lohkoketjuteknologia, ilmastonmuutos, Brexit ja Euroopan suunta, Terroriteot ympäri maailmaa, KIM/TRUMP, #metoo...

1. Ympäristöasiat isosti esillä

Vuonna 2018 ympäristön tila huolesti ja herätti toimimaan.

IPCC-ilmastopaneelin raportti vaatii toimia

- Lämpeneminen on vielä rajattavissa 1,5 asteeseen esiteollisesta ajasta, mutta se vaatii ennätysnopeita toimia.
- Pelkästään puoli astetta enemmän tarkoittaisi, että maailma olisi dramaattisesti huonommassa jamassa: merenpinta nousisi enemmän, herkätkä ekosysteemit olisivat vaarassa. Esimerkiksi käytännössä kaikki korallit kuolisivat.
- Nykyisillä päästövähennyksillä tavoitteeseen ei päästä, vaan lämpeneminen nousee 3 asteeseen.

Suomi

[Uutisartikkeli](#): Autoilu mullistuu täysin jo ihan kohta, jos Suomi ottaa tosissaan 1,5 asteen ilmastotavoitteen – Ilmastopaneeli listaa järeät keinot.

[Uutisartikkeli](#): Ilmastopaneeli vahvistaa IS:lle: Bensiini- ja dieselmääräisille autoille halutaan tuonti- ja ostokielto pikavauhtia.

[Uutisartikkeli](#): Ilmastopaneelin puheenjohtaja tyrmää Suomen innon puusta valmistettuihin polttoaineisiin: ”Ne ovat neljä kertaa kuormittavampia kuin fossiiliset polttoaineet”.

Suomen luonnon tila

[Uutisartikkeli](#): Uusi suurselvitys paljastaa: Suomen luonnolla menee entistä huonommin.

Muovi-herääminen

[Uutisartikkeli](#): Takana hullu muovivuosi – Hukummeko muoviin vai voisiko muovi olla myös ystävämme? Maija Pohjakallio yrittää ratkaista maailmanlaajuisia muoviongelmia.

Tyynenmeren jätepyörre

[Uutisartikkeli](#): Tyynenmeren jätepyörre jopa 16 kertaa isompi kuin on luultu – Suursiivous alkaa ensi kesänä.

Rannat tukehtuvat muoviin

[Uutisartikkeli](#): Filippiinien rannat tukehtuvat muoviin – Maa syyttää jätettä mereen kolmanneksi eniten maailmassa.

Kosmetiikan mikromuovit

[Uutisartikkeli](#): Kuorintavoiteista ja suihkugeeleistä päätyy miljardeja muovihelmiä maailman meriin – Yhä useampi maa kieltää kosmetiikan mikromuovit.

Myös juomavedessä ja maaperässä on muovia!

[Uutisartikkeli](#): Tiesitkö, että juot pulloveden mukana muovia? Laaja, kansainvälinen selvitys paljastaa, että pullovesissä on runsaasti mikromuoveja.

Muovin käytön rajoitukset

[Uutisartikkeli](#): Osa sinunkin muovijätteistäsi on saattanut matkata toiselle puolelle maapalloa – Kiina pysäytti muovirallin Euroopasta.

[Uutisartikkeli](#): Hyvästit mehupilleille: EU kieltää kuusi kertakäyttöistä muovituotetta.

[Uutisartikkeli](#): Keniassa muovipussin käytöstä voi saada neljä vuotta vankeutta – Viisi tapaa hillitä pussiongelmaa.

Kohti muovitonta kulutusta

[Uutisartikkeli](#): Nainen vältteli kuukauden muovia ja kertoo nyt vinkkinsä arjen ostoksiin: "Mitä luomumpi tuote, sitä muovisemmin se on pakattu"

[Uutisartikkeli](#): Muovipussien kulutus laski yli odotusten – he-del-mä-pus-sien määrä putosi kymmenillä miljoonilla.

[Uutisartikkeli](#): Adidas siirtyy kierrätysmuoviin - ensi vuonna 11 miljoonaa kenkäparia.

[Uutisartikkeli](#): Lidl vähentää roimasti muovia - useat tuotteet poistuvat valikoimasta ensi vuonna.

Kohti kestävämpää matkailua

Vuonna 2018 katseet kääntyivät myös matkailun kestävyteen.

Häpeällinen lentäminen

[Uutisartikkeli](#): Lentäminen saattaa poistua muodista – Maata pitkin matkailevien Facebook-ryhmä kasvoi nopeasti.

[Uutisartikkeli](#): Yhden Phuketin lennon päästöillä perhe autoilee yli 10 vuotta.

[Uutisartikkeli](#): Hyvitin Meksikon-lentoni päästöt, vaikka koko systeemi on mätä.

Kireämpi verotus?

[Uutisartikkeli](#): Vihreät ja vasemmistoliitto kannattavat lentoveroa – Suomessa ulkomaanlentoja verotettiin viimeksi lamavuosina.

[Uutisartikkeli](#): Vihreiden Aalto: Suomen on otettava käyttöön lentovero ja luovuttava uusien talojen öljylämmityksestä.

Vihreämmät vaihtoehdot

[Uutisartikkeli](#): Juna on ylivoimaisesti vihrein kulkuneuvo – potkurikoneella pääsee lähes samoilla päästöillä kuin autolla yksin ajettaessa.

LitAdvisor

Lentomatkan sijasta lukumatkalle?

”LitAdvisor haastaa sinut vaihtamaan yhden lomalentomatkan lukumatkaan. Ottamalla haasteen vastaan huomaat, kuinka lukumatkailu voi olla aivan yhtä rentouttavaa ja maailmankuvaa avartavaa kuin lentomatkusteleminenkin. Kirjan siivin olet aina ajoissa, matkatavarasi eivät katoa, saat ottaa mukaan niin ison kupin teetä kuin haluat, eikä keho lentosääkään hankaloita matkantekoa.” [LitAdvisor kotisivu.](#)

Tiedostava kuluttaminen

Kuluttajien aktivoituminen useilla elämänalueilla.

Pikamuoti saastuttaa

[Uutisartikkeli:](#) Harva tietää halpavaatteen todellisen hinnan: Pikamuoti saastuttaa enemmän kuin lento- ja laivaliikenne, koska vaatteita ei tehdä kestäväksi.

[Uutisartikkeli:](#) Vuoden turhake: Pikamuoti.

Ruokahävikki hävettää

[Uutisartikkeli:](#) Ruokakaupat lähtivät mukaan taistoon ruokahävikkiä vastaan – kännykkäsovellukset ja ilta-alet muuttavat roskan rahaksi.

Lihansyönnille vaihtoehtoja

[Uutisartikkeli:](#) Suomi sekosi lihattomasta joulukinkusta: Vehnästä tehtyä seitania myydään automarketeissa ympäri maan, valmistajan mukaan rullat saattavat hävitä hyllystä jopa tunnissa.

Uusi luksus ei ole omistamista

[Uutisartikkeli:](#) Suomalaiselle luksus on arkista: ”Ylellistä on kunnon vessapaperi, pussillinen jääpaloja pakastimessa ja nelipäiväinen työviikko”

[Uutisartikkeli englanniksi:](#) Time as currency: how wellness became the new luxury.

2. Suurvaltojen välinen valtataistelu muokkaa maailmaa

EU:n natinaa ja suurvaltojen valtataistelua.

[Uutisartikkeli:](#) Presidentti Trump on yksi tämän vuoden poliittisista riskeistä.

Vuosi 2019? Demokratiavuosi? Suomi, EU, maailma.

Vuoden 2019 tapahtumia:

Tammikuu: Davosin talousfoorumi.

Helmikuu: USA:n ja Kiinan tulitauko näillä näkymin ohi kuun päättyessä.

Maaliskuu: Britit jättävät EU:n, ehkä.

Huhtikuu: Eduskuntavaalit 14.4.

Toukokuu. Eurovaalit 23. – 26.5.

Kesäkuu: G20-kokous Japanissa

Heinäkuu: suomen puolen vuoden EU-puheenjohtajuuskausi alkaa

Elokuu: USA:n 2020 presidenttikilvan esivaalitaisto hyvässä vauhdissa

Syyskuu: Aikaisin mahdollinen ajankohta EKP:n ohjauksen nostolle.

Lokakuu: Komission puheenjohtaja ja EKP:n pääjohtaja vaihtuvat.

Marraskuu: Berliinin muurin murtumisesta 30 vuotta.

Joulukuu: Venäjän määrä aloittaa uudet kaasutoimitukset Kiinaan.

Suurvaltojen kädenvääntöjä

Kiina vie ja Yhdysvallat vikisee?

[Uutisartikkeli:](#) Kiina vie ja Yhdysvallat vikisee? Tarkkaile vuonna 2019 ainakin näitä viittä asiaa, jotka keikuttavat maailmaa.

Kiina

Kiinan voimistuminen megatrendi.

[Uutisartikkeli:](#) Kiina ostaa maailmaa.

[Uutisartikkeli:](#) Kiina kasvoi ulos stetsonistaan – Tulevaisuuden suuri kysymys kuuluu, nouseeko idän supervalta Yhdysvaltain rinnalle ja ohi

Myös Suomi kiinnostaa kiinalaisia

Merkittävimmät hankkeet joihin luvattu kiinalaista rahaa:

- Jäämeren rata (Rovaniemi – Kirkkoniemi)
- Helsingin ja Tallinnan yhdistävä rautatietunneli -hanke
- Koillisväylän kautta suunniteltu datakaapeli
- Kaivoshankkeet Biotalous Hankkeet (Kemin, Kemijärvi, Paltamo, Kuopio)

[Uutisartikkeli:](#) Kiina hiipii tunturiin.

Yhdysvallat

Vuonna 2018 Yhdysvaltain presidentti Donald Trump uhmasi edelleen kansainvälisen politiikan käyttäytymissääntöjä.

”Liittolaissuhteet ja kansainvälinen yhteistyö eivät tunnu olevan Trumpille missään arvossa”.

[Uutisartikkeli](#): Pääkirjoitus: Trumpin USA vetäytyy maailmalta - Venäjä ja Kiina täyttävät tyhjiön.

[Uutisartikkeli](#): IL-analyysi: Trumpin hallinto on vapaapudotuksessa – kuka hullu haluaa enää työskennellä Valkoisessa talossa?

[Uutisartikkeli](#): Asiantuntijat ennustavat lisää kaaosta Trumpin hallintoon ja sijoitusmarkkinoille.

[Uutisartikkeli](#): Hiljattain löydetty sammakkoeläinlaji nimettiin Donald Trumpin mukaan – ”Sokea eläin, joka piilottaa päänsä hiekkaan”

3. Datatalous voimistuu

Data on uusi öljy

[Uutisartikkeli](#): Kiina vie ja Yhdysvallat vikisee? Tarkkaile vuonna 2019 ainakin näitä viittä asiaa, jotka keikuttavat maailmaa - 3. Puolet maailman ihmisistä pääsee verkkoon – jakamaan tietonsa mainostajille.

Valta kasautuu

Maailman 200 suurimman digiyrityksen listalla on vain 8 eurooppalaista. Erityisesti verkkokauppa, pilvipalvelut ja sosiaalinen media ovat USA:laisten ja kiinalaisten hallussa. (Sitra)

Riskit kasvavat

[Uutisartikkeli englanniksi](#): 10 news stories that gripped the world in 2018 - Facebook's Cambridge Analytica scandal revealed that more than 50 million people's personal information was compromised for "research."

[Uutisartikkeli](#): Facebook vahvistaa lähes 30:tä miljoonaa käyttäjää koskevan tieto-varkauden – Yhtiö julkaisi palvelun, josta näkee, onko joutunut hakkerien uhriksi

Big brother

[Uutisartikkeli englanniksi](#): CEO of Leading AI Startup SenseTime Says Valuation Has Passed \$7.5 Billion - A demonstration of SenseTime's SenseVideo pedestrian and vehicle recognition system. Photographer: Gilles Sabrie/Bloomberg

Kohti ihmisläheistä datataloutta?

Yksilöt ovat yhä tietoisempia datan käytöstä ja siitä, kuka sen omistaa.

[Uutisartikkeli](#): Miltä näyttää maailma Facebookin jälkeen?

Datapaasto? Käytön vähentäminen tai vaihtoehtoiset toimintatavat.

4. Maailmantaloudessa hyvä vire

2018: Talouden vahvaa kasvua, työttömyyden laskua, Aasian nousua, kauppasodan jännitteet...

[Uutisartikkeli](#): Kiina vie ja Yhdysvallat vikisee? Tarkkaile vuonna 2019 ainakin näitä viittä asiaa, jotka keikuttavat maailmaa - 5. Maailmantalous kasvaa – kauppasota huolestuttaa.

[Uutisartikkeli](#): Kasvu jatkuu, näkymät vaimentuneet.

Suomi

Suomen vuosi oli 2018 kasvun aikaa

[Uutisartikkeli](#): Työllisyysaste nousi hallituksen 72 prosentin tavoitteeseen – Sipilä: "Se on keveiden tuuletusten paikka autotallissa tänään"

[Uutisartikkeli](#): Danske: Suomen talouskasvu lyö nyt jopa Norjan – "Kauppasodasta ei uhkaa lyhyellä aikavälillä"

[Uutisartikkeli](#): VM: Talouskasvu hiipuu ensi vuonna selvästi – kestävyysvaje repeämässä jälleen entisiin mittoihin.

[Uutisartikkeli](#): Talouskasvu hyytyy 2019 – ensi vuonna Suomi on Pohjolan heikoin, arvioi Danske Bank.

[Uutisartikkeli](#): Tutkimuslaitos ennustaa: Suomen talouskasvu hidastuu ensi vuonna, mutta viennissä on hopeareunus – Kauppasodan riski varjostaa talouskasvua.

[Uutisartikkeli](#): Talousennustajat samaa mieltä: Suomen talouskasvu taittuu ensi vuonna – Nordean Kangasharjun mukaan taantumien todennäköisyys on 40 prosenttia.

5. Ruohonjuuritasolta barrikadeille

Liikkeet organisoituvat uudella tavalla, hyödyntämällä sosiaalista mediaa organisoitumiseen ja vuorovaikutukseen.

[Uutisartikkeli](#): Uusi "Työstäkieltäytyjäliitto" jakaa vinkkejä työn välttelyyn – TE-toimiston johtaja: "Ei voi kuin ihmetellä".

[Uutisartikkeli englanniksi](#): Year in Pictures 2018 - Demonstrators dressed in "Handmaid's Tale" costumes at a U.S. Senate office building Sept. 4. Using a metaphor from the dystopian novel, they silently protested attacks on women's rights during the confirmation hearing for Brett Kavanaugh, Trump's nominee for the Supreme Court. Photographer: Andrew Harrer/Bloomberg.

Yhteenveto 2018:

Digiskenaarion vahvistumista geopoliittisesti arvaamattomassa maailmassa.

Isossa kuvassa asiat ovat paremmin kuin luulet

Lainaus teoksesta Hans Rosling, Faktojen maailma (2018, Otava):

”Koko maailma ylipäänsä muuttuu paremmaksi”.

Kahdenkymmenen viime vuoden aikana mm. äärimmäisessä köyhyydessä elävien määrä maapallolla on liki puolittunut. Lisäksi mm. lento-onnettomuuksien määrä on dramaattisesti vähentynyt, luonnonkatastrofeissa ja konflikteissa kuolleiden ihmisten määrä on vähentynyt selvästi. Huomattava on myös, että olemme kaikki vaurastuneet ja terveydenhuolto on kohentunut.